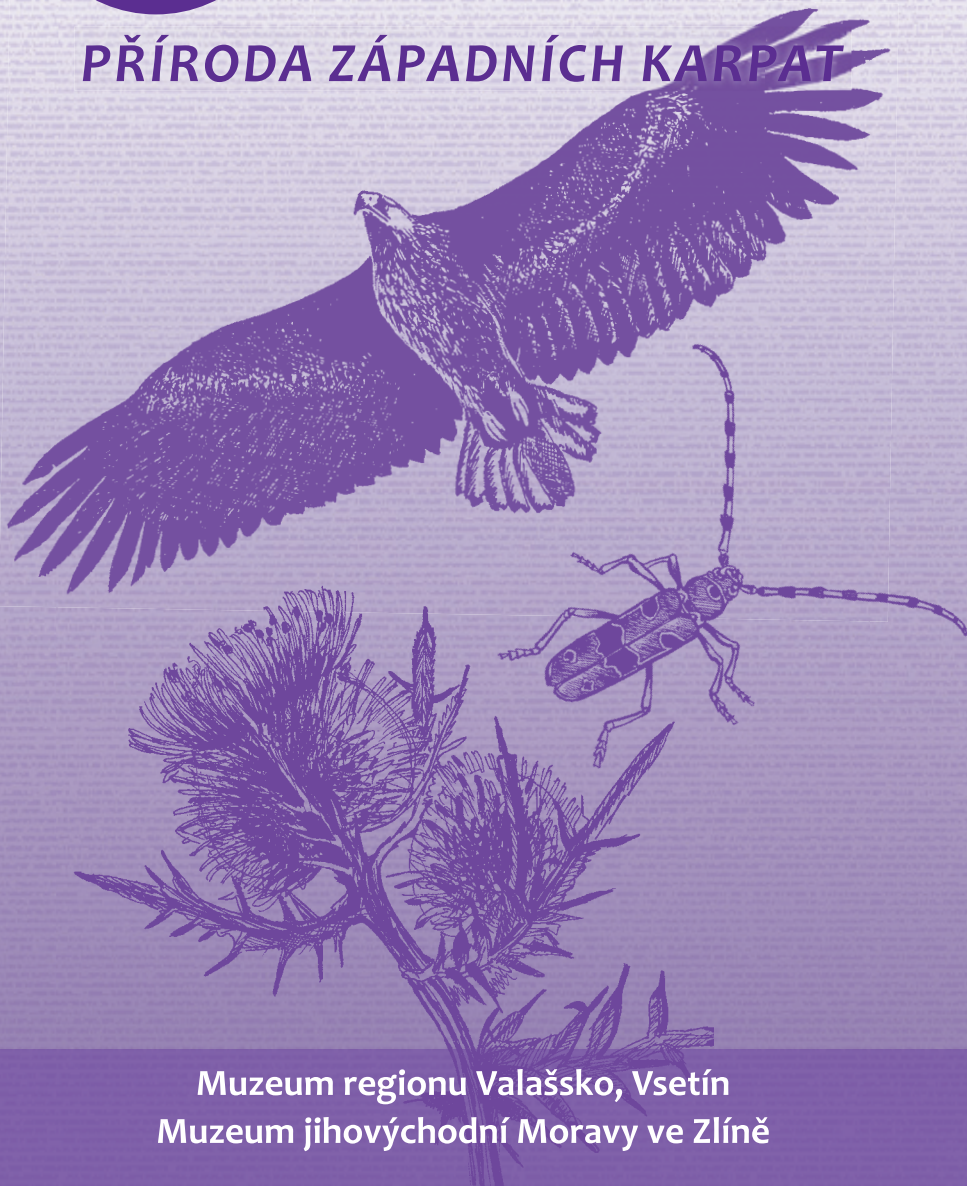

Acta Carpathica Occidentalis

PŘÍRODA ZÁPADNÍCH KARPAT

Muzeum regionu Valašsko, Vsetín
Muzeum jihovýchodní Moravy ve Zlíně

Ing. Vít Kabourek
 * 30. IV. 1955 – † 24. X. 2019

Obr. 1: Jeho košile byla neodolatelná pro ptakokřídlece *Troides brookiana*. Foto: M. Janalík.

Fig. 1: His shirt was irresistible to *Rajah Brooke*. Photo: M. Janalík.

Ing. Vít Kabourek se narodil 30. dubna 1955 ve Zlíně. Již v raném dětství projevoval zájem o přírodu a nejvíce jej přitahoval hmyz. V tomto ohledu byly pro něj velmi přínosné časté pobyty u babičky a dědy v Hulíně. Jeho děda byl vášnivý rybář a spoustu času spolu trávili u vody. V okolí rybníků a řek začal objevovat tajuplný a pestrý svět hmyzu. A byli to především brouci, na které zaměřoval svoji pozornost. Po ukončení základní školy studoval na gymnáziu Zlín - Lesní čtvrt' a po maturitě pokračoval ve studiu na ČVUT v Praze, kde absolvoval obor Dopravní stavby. Kromě entomologie byla jeho další vášní hudba. Hrál na klavír a později na elektrické klávesy. Během studií na vysoké škole však tento koníček musel jít úplně stranou a později se k němu už nevrátil.

Po ukončení studia nastoupil do Agro-kombinátu Slušovice, kde pracoval v odbo-ru Dopravních staveb. V roce 1981 se oženil a založil rodinu. V tomto období se také začal naplno věnovat amatérské entomologii, zejména studiu brouků. Své první výpravy podnikal v rámci bývalého Československa. Vydával se na ně buď sám, s rodinou, často také s kamarády. Následovaly cesty do Maďarska, uskutečnil i několik výprav do

Rumunska a Bulharska. Jeho profese stavebního inženýra mu umožnila účastnit se v roce 1988 dlouhodobé pracovní stáže v jižním Vietnamu v oblasti Wung Tau. V průběhu dalších let pracovní pobyty i na Kubě. Při těchto služebních cestách měl možnost seznamovat se s tropickou přírodou a poznávat její bohatou biodiverzitu. Tyto zkušenosti jej značně ovlivnily a předznamenaly jeho další osudy. Entomologie se pro něj stávala čím dál tím více nedílnou součástí života. Jeho další entomologické výpravy směřovaly nejenom do jižní Evropy a na Balkán, ale také realizoval cesty do Turecka, Sýrie a do zemí jihovýchodní Asie, kde pobýval v Malajsii a na Sumatře. Zúčastnil se též expedice do pohoří Altaj a za hmyzem se vydal i do Mexika a Ekvádoru.

Jedním z jeho prvních podnikatelských počínů na počátku devadesátých let bylo založení cestovní a sběratelské agentury Kabourek. Ani to však úplně nesplňovalo jeho představy. Chtěl nabídnout

Obr. 2: V. Kabourek se omlouvá za svou tělesnou váhu, kterou neunesly schůdky domorodého příbytku. Foto: M. Janalík.
 Fig. 2: V. Kabourek apologizes for his body weight, which the steps of the native dwelling could not bear. Photo: M. Janalík.

Obr. 3: V okolí Tanah Rata jsme sešli ze stezky a jediná možná cesta vedla potokem. Foto: M. Janalík.
 Fig. 3: We went down the trail around Tanah Rata, and the only possible way was a stream. Photo: M. Janalík.

Obr. 4: V. Kabourek vysvětluje místním domorodým vesničanům své počínání v pralese. Foto: M. Janalík.
Fig. 4: V. Kabourek explains to local native villagers his actions in the forest. Photo: M. Janalík.

Obr. 5: S naším přítelem Čongem, který nás vozil do okolního pralese. Foto: M. Janalík.
Fig. 5: With our friend Jong, who drove us to the surrounding forest. Photo: M. Janalík.

Obr. 6: V. Kabourek při práci s exhaustorem. Foto: M. Janalík.

Fig. 6: V. Kabourek at work with an exhaustor. Photo: M. Janalík.

nout široké entomologické veřejnosti možnost, jak naplno rozvíjet tuto zálibu a povýšit ji třeba i na vyšší úroveň. Na našem trhu v té době byly veškeré pomůcky pro sběr a preparaci hmyzu nedostatkovým zbožím a též nabídka literatury ke studiu hmyzu byla velice chudobná. V roce 1995 založil svoji firmu Kabourek s.r.o., jejíž činnost byla zaměřena na výrobu, nabídku a prodej entomologických pomůcek pro sbírání a následně zpracování hmyzu a zakládání sbírek. K aktivitám jeho firmy patřil i prodej entomologické literatury, odborných prací a studií od českých i slovenských autorů a postupem času bylo možné u něj sehnat téměř jakoukoliv entomologickou literaturu z celého světa.

V roce 1996 se náplň činnosti firmy Kabourek s.r.o. rozrostla o další předmět podnikání. Bylo založeno Nakladatelství Kabourek, jehož náplní se stalo vydávání neperiodických publikací v oboru entomologie. Firma Kabourek spolupracovala nejenom s řadou českých a slovenských odborníků, ale oslovila také některé autory ze zahraničí, především z Itálie a Francie. Postupně vznikala celá plejáda nových knih s entomologickou tematikou zaměřených na nejrůznější skupiny hmyzu od těch nejpobulárnějších (brouci a motýli) až po ty méně známé (švábi, rovnokřídlí či škvoři).

K významným aktivitám patřilo vydávání publikační řady *Folia Heyrovskyana*. Součástí této edice se postupně stala ikonografická série publikací *Icones Insectorum Europae Centralis*, jenž byla zaměřena na brouky (Coleoptera) a jejich jednotlivé čeledi. Tyto publikace, jejichž autory byli přední specialisté z řad profesionálních i amatérských entomologů, měly ambici srozumitelně přiblížit široké veřejnosti jednotlivé čeledi brouků žijící ve střední Evropě. V těchto dílech byla nastíněna bionomie, někdy se zde objevily i určovací klíče, ale vždycky v nich byly zveřejněny precizní fotografie, díky kterým se i nezavěcencům dostalo dokonalé představy o vzhledu jednotlivých druhů

Obr. 7: V pralese na lokalitě 19-míle při cestě do Tapah-Pahang. Foto: M. Janalík.

Fig. 7: In the forest at the site 19-mile on the way to Tapah-Pahang. Photo: M. Janalík.

brouků zpracované skupiny. Tato publikační řada určitě nemalou měrou přispěla k rozšíření zájmu o entomologii ve středoevropském prostoru.

V roce 2009 se u V. Kabourka objevily první zdravotní problémy, které se v průběhu dalších let stupňovaly. Po celou tu dobu, navzdory všem zdravotním omezením, jeho firma fungovala a nezastavilo se ani vydávání nových odborných publikací. Jeho pracovní nasazení i v těchto, pro něho nesmírně těžkých časech, bylo obdivuhodné. Do poslední chvíle se snažil přiblížit entomologii všem, kteří v ní našli svoje zalíbení, tak jako kdysi před lety on sám. Ač vzdoroval statečně, vážné nemoci podlehl ve čtvrtek 24. října 2019. Lze jen vyjádřit politování, že sudičky byly tak skoupé a nadělily mu pouhých 64 let života. Určitě není nadnesené tvrzení, že spousta mladých adeptů entomologie přitáhla k této vědní disciplíně i vydavatelská činnost V. Kabourka. Ti budou tento přírodovědný obor dále rozvíjet a za to patří panu Vítu Kabourkovi upřímné poděkování.

Všechny fotografie byly pořízeny během výpravy do Malajsie (oblast Cameron Highlands, provincie Pahang, okolí města Tanah Rata) v dubnu 1996.

MIROSLAV JANALÍK

Sít'ové mapování cévnatých rostlin v okrese Vsetín mimo CHKO Beskydy v roce 2019

Sít'ové mapování cévnatých rostlin probíhalo na Vsetínsku již sedmou vegetační sezónou. Sběr botanických dat na území vsetínského okresu, přesněji pouze na území ležícím mimo Chráněnou krajinnou oblast Beskydy, navazoval na pilotní část, která proběhla v roce 2013 (TKÁČIKOVÁ et al. 2013) a na výsledky z let následujících 2014 až 2018 (TKÁČIKOVÁ et al. 2014, TKÁČIKOVÁ 2015a, 2016, 2017a, 2018). Základním cílem mapování bylo zjištění přítomnosti všech druhů cévnatých rostlin v jednotlivých mapovacích polích (Obr. 1) ve vybraném území. Pozorované rostliny se zaznamenávaly do tzv. škrtačích formulářů. V roce 2019 mapování probíhalo v devíti mapovacích čtvrcích zvolených tak, aby co nejlépe zachycovaly druhovou diverzitu květeny. Výběr byl cílen na průzkum čtvrců v severozápadní části okresu na katastru obcí Loučka, Kunovice a Kelč. Další zkoumané čtvorce byly vybrány v zhruba střední části okresu na katastru obce Liptál a v jižní části okresu v katastru obcí Leskovec a Valašská Polanka. Čtvorce pokrývaly území ležící ve čtyřech fytochorionech zasahujících na území vsetínského okresu – 76a. Moravská brázda vlastní, 79. Zlínské vrchy, 80a. Vsetínská kotlina (fytochorion 80. Střední Pobečví se dělí na podokresy 80a. a 80b.) a 81. Hostýnské vrchy.

Celkem bylo v roce 2019 v devíti mapovacích čtvrcích zaznamenáno 2602 údajů o výskytu 602 taxonů cévnatých rostlin. Podle aktuálního červeného seznamu (GRULICH 2017) se tyto údaje týkají i 53 ohrožených či vzácnějších taxonů cévnatých rostlin (TKÁČIKOVÁ 2019).

Z fytogeograficky významných druhů jsou zastoupeny druhy s širší vazbou na Karpaty. Tyto druhy zasahují do České republiky od východu a vyskytují se pouze na východní či severovýchodní Moravě nebo jen vzácně pronikají až do východních Čech. Z této skupiny byly zaznamenány druh *Dentaria glandulosa*. Další skupina je tvořena druhy rozmanitého rozšíření, které jsou v ČR převážně vázané na karpatskou oblast, jsou to *Carex pilosa*, *Carex pendula*, *Euphorbia amygdaloides*, *Isopyrum thalictroides* aj. Výrazná je také skupina zástupců vstavačovitých (*Cephalanthera damasonium*, *Dactylorhiza fuchsii*, *D. majalis*, *Epipactis helleborine*, *E. muelleri*, *Listera ovata*, *Neottia nidus-avis*, *Orchis mascula*, *O. pallens* a *Platanthera bifolia*). Z teplomilnějších druhů rostlin byla nalezena nová lokalita jetele bledožlutého (*Trifolium ochroleucon*). Další výraznou skupinu tvoří druhy lesní, vázané na zachovalé listnaté lesy (*Aquilegia vulgaris*, *Arum cylindraceum*, *Cerastium lucorum*, *Corydalis intermedia*, *C. solida*, *Lilium martagon*, *Stachys alpina*) a jedlobučiny (*Dentaria enneaphyllos*). Zajímavá je i skupina vzácnějších plevelů (*Aphanes arvensis*, *Ranunculus arvensis*, *Silene noctiflora* a *Urtica urens*) a druhů šířících se podél železnic, respektive využívající volnou ekologickou niku (*Saxifraga tridactylites*). Za pozornost stojí také skupina vlhkomilných druhů (*Berula erecta*, *Carex flava*, *Glyceria nemoralis* aj.) z nichž byl pro území okresu Vsetín potvrzen po 50 letech druh bahnička vejčitá (*Eleocharis ovata*). V jižní části okresu byly potvrzeny známé i nalezeny nové lokality fytogeograficky významného druhů *Aremonia agrimonoides*.

Za nejvýznamnější nálezy v roce 2019 je možné považovat novou lokalitu druhu bahnička vejčitá (*Eleocharis ovata*). Tato jednoletá, zpravidla hustě trsnatá bahnička je konkurenčně málo zdatný druh vázaný svým výskytem na místa v iničiálním stadiu sukcese. Najdeme ji na čerstvě obnažených a narušovaných půdách, které jsou pravidelně zaplavované vodou. Typickými stanovišti tohoto druhu jsou obnažená dna rybníků, obnažené břehy stojatých i tekoucích vod a periodicky zaplavované sníženiny (deprese), např. v polích. V České republice se těžiště výskytu nachází v Čechách, na Moravě je tento druh mnohem vzácnější, přičemž více lokalit se nachází na střední Moravě, v Poodří a v Ostravské pánvi (cf. Kaplan et al. 2015). Na Vsetínsku je tento druh velmi vzácný, existuje pouze několik málo historických údajů – přesněji pouze dva nálezy od Bečvy ve Valašském Meziříčí (1967, 1969 O. Ressel VM). Výše uvedený nález od Kelče je tak potvrzením druhu na Vsetínsku po 50ti letech. Bahnička vejčitá rostla v řídce zapojené vegetaci na periodicky za-

Obr. 1: Aktuální přehled vymapovaných čtverců síťového mapování okresu Vsetín mimo CHKO Beskydy.
 Fig. 1: Current overview of grid cells of the floristic mapping project in the Vsetín district outside of the PLA Beskydy.

plavovaném okraji pole, kde stagnuje voda po vydatnějších deštích. V řídkém porostu dominoval *Bolboschoemus maritimus* agg. (druh nebyl přesně specifikován z důvodu nezralých semen).

Síťové mapování cévnatých rostlin je víceletý projekt. V roce 2017 po pětiletém trvání projektu byla prozkoumána polovina (48) ze všech mapovacích čtverců zasahujících na území okresu Vsetín mimo CHKO (96) a výsledky byly shrnuty a publikovány (Tkáčiková 2017b). Další devět čtverců bylo prozkoumáno v roce 2018 (Tkáčiková 2018) a stejný počet také v roce následujícím (Tkáčiková 2019). Projekt bude pokračovat i v dalších letech, kdy je potřeba prozkoumat zbývajících 30 čtverců. V průběhu mapování funguje informační webová stránka (www.mapovanivs.cz), kde jsou průběžně zveřejňovány aktuality k projektu. Potenciální noví mapovatelé zde o síťovém mapování naleznou také všechny základní informace pro případ, že by se do něj chtěli aktivně zapojit. Nalezené druhy jsou postupně zapisovány do nálezové databáze Moravskoslezské pobočky ČBS (www.nalezovka.cz). Síťové mapování je realizováno zapsaným spolkem Rosička, pod záštitou Moravskoslezské pobočky České botanické společnosti.

LITERATURA

- GRULICH V. (2017): Červený seznam cévnatých rostlin ČR. – In: Grulich V. & Chobot K. (eds), Červený seznam ohrožených druhů České republiky. Cévnaté rostliny. *Příroda* 35: 75–132.
- KAPLAN Z., DANIHELKA J., ŠTĚPÁNKOVÁ J., BUREŠ P., ZÁZVORKA J., HROUDOVÁ Z., DUCHÁČEK M., GRULICH V., ŘEPKA R., DANČÁK M., PRANČL J., ŠUMBEROVÁ K., WILD J. & TRÁVNÍČEK B. (2015): Distributions of vascular plants in the Czech Republic. Part 1. *Preslia* 87: 417–500.
- TKÁČIKOVÁ J. (2015a): *Síťové mapování cévnatých rostlin v okrese Vsetín mimo CHKO Beskydy v roce 2015*. Ms., 45 pp. [Depon. in: Odbor životního prostředí KÚ Zlín.]
- TKÁČIKOVÁ J. (2016): *Síťové mapování cévnatých rostlin v okrese Vsetín mimo CHKO Beskydy v roce 2016*. Ms., 40 pp. [Depon. in: Odbor životního prostředí KÚ Zlín.]
- TKÁČIKOVÁ J. (2017a): *Síťové mapování cévnatých rostlin v okrese Vsetín mimo CHKO Beskydy v roce 2017*. Ms., 49 pp. [Depon. in: Odbor životního prostředí KÚ Zlín.]
- TKÁČIKOVÁ J. (2017b): *Síťové mapování cévnatých rostlin v části okresu Vsetín mimo CHKO Beskydy. Výsledky z let 2013–2017. Zprávy Moravskoslezské pobočky ČBS 6, Příloha 1: 1–56*.
- TKÁČIKOVÁ J. (2018): *Síťové mapování cévnatých rostlin v okrese Vsetín mimo CHKO Beskydy v roce 2018*. Ms., 46 pp. [Depon. in: Odbor životního prostředí KÚ Zlín.]
- TKÁČIKOVÁ J. (2019): *Síťové mapování cévnatých rostlin v okrese Vsetín mimo CHKO Beskydy v roce 2018*. Ms., 45 pp. [Depon. in: Odbor životního prostředí KÚ Zlín.]
- TKÁČIKOVÁ J., DANČÁK M., HLISNIKOVSKÝ D. & HLAVATÁ J. (2014): *Síťové mapování cévnatých rostlin v okrese Vsetín mimo CHKO Beskydy v roce 2014*. Ms., 17 pp. [Depon. in: Odbor životního prostředí KÚ Zlín.]
- TKÁČIKOVÁ J., DANČÁK M., KOCIÁN P. & HLISNIKOVSKÝ D. (2013): *Síťové mapování cévnatých rostlin v okrese Vsetín*. Ms., 14 pp. [Depon in: Muzeum regionu Valašsko, Valašské Meziříčí.]

Moravskoslezská pobočka České botanické společnosti v roce 2019

Moravskoslezská pobočka České botanické společnosti (dále MSP ČBS) je součástí dobrovolné výběrové organizace Česká botanická společnost, z. s. Pobočka sdružuje zájemce o botaniku především z oblasti severní, střední a východní Moravy a Slezska. K hlavním aktivitám pobočky patří pořádání terénních exkurzí, workshopů, determinačních setkání, vícedenních floristických minikurzů i dalších akcí, jejichž cílem je podporovat a rozvíjet botanickou činnost v regionu Slezska a severní Moravy. Tento cíl pomáhá naplňovat také vydávání pobočkového časopisu pod názvem *Zprávy Moravskoslezské pobočky ČBS*.

První akce pobočky v roce 2019 byla již tradičně spojena s výroční schůzí, která proběhla 16. II. 2019. Z důvodu rekonstrukce zámku Kinských ve Valašském Meziříčí proběhlo setkání v Olomouci (Pedagogická fakulta UP Olomouc). Součástí tohoto setkání byl stejně jako v předchozích letech také blok přednášek a krátkých sdělení, rozdělených do tří tematických celků: Historický vývoj flóry a vegetace, Ochrana přírody a Floristika:

Historický vývoj flóry a vegetace

- Michal Hájek a Petra Hájková (PřF MU Brno): Přehled současného výzkumu pozdně-glaciální a holocenní historie vegetace severní Moravy a Slezska
- Zbyněk Hradílek (UP Olomouc): Pravěké mechy v neolitické studni u Uničova
- Jana Tkáčiková (Muzeum Beskyd FM) a Svatava Kubešová (MZM Brno): Nálezy mechorostů v historických budovách

Ochrana přírody

- Jan Vrbický (AOPK Olomouc): Jednorázová opatření k podpoře přesličky různobarvé (*Equisetum variegatum*) u Moravičan a Tovačova
- Miroslav Zeidler (UP Olomouc): Lze obnovit (sub)alpínská společenstva lokálním odkácením nepůvodní kleče v Hrubém Jeseníku?
- Jan Lukavský (AOPK ČR Ostrava): Letnění rybníků v CHKO Poodří na příkladu Velký Váček

Floristika

- Petr Kocián (Nový Jičín): Nálezová databáze
- Zbyněk Lukeš (Metylovice): Zajímavé nálezy v okolí Metylovic, v Beskydech a na Osoblažsku v roce 2018
- Petr Kocián (Nový Jičín): Novinky v publikacích za rok 2018

Během roku 2019 proběhlo devět floristických exkurzí, jak v samostatné režii pobočky, tak ve spolupráci s dalšími státními i nevládními organizacemi, z nichž tři exkurze byly zaměřeny na mechorosty a lišejníky. Uskutečnil se také třídní floristický minikurz v oblasti Králického Sněžníku. Tradičně v podzimním termínu organizované determinační setkání bylo v roce 2019 přesunuto na jarní období. Nově proběhlo předvánoční setkání spojené se zhodnocením botanické sezóny 2019 (Obr. 1 až 7).

PŘEHLED JEDNOTLIVÝCH AKCÍ V KALENDÁRNÍM POŘADÍ

16. III. 2019 – Determinační setkání – jednoděložné geofyty – *Gagea*, *Muscari*, *Ornithogalum*, *Scilla*, Vlastivědné muzeum v Olomouci. Lektor: Michal Hroneš.

13. IV. 2019 – Bryologická vycházka do PP Bludný a PR Smrdutá v Hostýnských vrších. První exkurze roku 2019 měla původně směřovat do skalnatých svahů PP Bludný a PR Smrdutá, ale 13. dubna panovaly na lokalitě téměř zimní podmínky s nesouvislou sněhovou pokrývkou a teplotami jen těsně nad bodem mrazu. Proto byla exkurze zkrácena a prozkoumali jsme čtyři mikrolokality pouze ve spodní části PP Bludný. I přes nepříznivé počasí jsme pořídili soupis mechorostů. Vedoucí exkurze: Zbyněk Hradílek a Jana Tkáčiková.

11. V. 2019 – Exkurze za orchidejemi do Kateřinic. Navštívili jsme pěnovcové luční prameniště a mokřadní louku v PR Dubcová. Pokračovali jsme do osady Požařiska. Viděli jsme zástupce vstavačovitých (*Dactylorhiza majalis*, *Orchis mascula*, *O. morio* a další). Vedoucí exkurze: Jana Tkáčiková.

18. V. 2019 – Bryologicko-lichenologická exkurze na Klepáč na Králickém Sněžníku – společná exkurze MSP ČBS, Muzea Šumperk a Univerzity Hradec Králové. Bryologicko-lichenologická exkurze vedla na Klepáč (Klepý, Trójmorski Wierch, 1144 m n. m.) v pohoří Králického Sněžníku. Vedoucí exkurze: Magda Zmrhalová a Josef P. Halda

25. V. 2019 – Exkurze do nejvýhodnějšího výběžku Tršické pahorkatiny – společná exkurze MSP ČBS a Katedry botaniky PŘF UP v Olomouci. Cílem exkurze byl průzkum nejvýhodnější části Tršické pahorkatiny mezi Veselíčkem a Dolním Újezdem. Z území je uváděna řada teplomilných acidofytů, např. *Aira caryophyllea*, *Allium lusitanicum* a *Antennaria dioica*. Vedoucí exkurze: Michal Hroneš a Martin Dančák.

8. VI. 2019 – Exkurze po zajímavých bezlesých enklávách aneb z bláta do louže kolem Smradlavé – společná exkurze MSP ČBS a CHKO Beskydy. Proběhl průzkum lučních mokřadů v osadě Salajka, rašelinných a podmáčených biotopů v údolí potoka Smutná a Smradlavá a v okolí Maxovy nádrže. Vedoucí exkurze: Veronika Kalníková a Marie Popelářová.

14.–16. VI. 2019 – Floristický minikurz na úpatí Králického Sněžníku a Vrbenských rozsoch. Již tradiční třídní floristický kurz se v letošním roce uskutečnil na podhorských loukách v dosud málo systematicky studované oblasti. Zájmová oblast se nacházela mezi NPR Králický Sněžník

Obr. 1: Výroční setkání pobočky v Olomouci, v popředí Zbyněk Hradílek. Foto: J. Tkáčiková.

Fig. 1: Annual meeting in Olomouc, Zbyněk Hradílek in front. Photo: J. Tkáčiková.

mokřadních zdrojovek (*Montia fontana* subsp. *fontana*, *M. f.* subsp. *amporitana* a *M. f.* *nothosubsp. variabilis*). Zorganizovali: Petr Petřík a Martin Mokejš.

20. VII. 2019 – Exkurze na Ondřejník. Trasa dlouhá asi 10 km vedla od Solárky přes Skalku a zpět. Exkurze byla zaměřena na lesní a mokřadní společenstva Beskyd a Beskydského podhůří, byla snaha ověřit výskyt řady druhů, např. *Aconitum firmum* subsp. *moravicum*, *Montia fontana* a *Malaxis monophyllos*. Vedoucí exkurze: Zbyněk Lukeš.

17. VIII. 2019 – Exkurze do údolí potoka Bělídlo u Domašova nad Bystřicí. Exkurze směřovala na lokality dvou vzácných druhů starčeků *Senecio sarracenicus* a *S. paludosus*. Vedoucí exkurze: Martin Dančák a Michal Hroneš.

21. IX. 2019 – Mykologická exkurze v Oderských vrších. Navštívili jsme PP Na Čermence a protilehlé svahy okolo bývalého břidlicového lomu. Dále asi 3 km vzdálenou PP Vrásový soubor v Klokočůvku. K nejzajímavějším druhům v minulosti nalezených na těchto lokalitách patří *Bertia moriformis*, *Cantharellus friesii*, *Inonotus cuticularis*, *Lentinellus castoreus*, *Mycena crocata* a *Ossicaulis lignatilis*. Vedoucí exkurze: Jiří Lederer.

5. X. 2019 – Bryologická exkurze na Starojický kopec – společná exkurze MSP ČBS a Moravského zemského muzea v Brně.

Trasa vedla po žluté turistické značce na zřícenině hradu Starý Jičín. Prozkoumali jsme

Obr. 2: Determinační setkání – jednoděložné geofyty *Gagea*, *Muscari*, *Ornithogalum*, *Scilla* – ve Vlastivědném muzeu v Olomouci, 16. III. 2019. Lektor Michal Hroneš s živými rostlinami rodu snědek (*Ornithogalum*). Foto: J. Tkáčiková.

Fig. 2: Determination meeting – monocotyledonous geophytes *Gagea*, *Muscari*, *Ornithogalum*, *Scilla* – in the National History Museum in Olomouc, 16.iii.2019. Lecturer Michal Hroneš with live plants of the genus *Ornithogalum*. Photo: J. Tkáčiková.

Obr. 3: Účastníci terénní exkurze za orchidejemi do Kateřinice, 11. V. 2019. Foto: J. Tkáčiková.

Fig. 3: Participants of orchids field excursion in Kateřinice village, 11.v.2019. Photo: J. Tkáčiková.

zalesněné svahy a areál zříceniny. Jednalo se převážně o bazický podklad (vápnité slepence a pískovce). Vedoucí exkurze: Svatava Kubešová a Jana Tkáčiková.

7. XII. 2019 – Setkání nad herbářovými položkami a zhodnocení botanické sezóny 2019. Na setkání, které proběhlo ve

Vlastivědném muzeu v Olomouci, zazněla přednáška Botanika na konci světa aneb krátký exkurz do flóry Patagonie – přednášející: Michal Hroneš. Dále proběhla prezentace zajímavých nálezů mechorostů i cévnatých rostlin a určování herbářových položek.

DALŠÍ AKTIVITY A DOPLŇUJÍCÍ INFORMACE

V roce 2019 pokračovalo zapisování do Nálezové databáze Moravskoslezské pobočky ČBS (www.nalezovka.cz). K 30. XI. 2019 obsahovala databáze celkem 34 331 floristických záznamů. Pokračovala spolupráce s projektem PLADIAS o výměně dat, kdy Nálezová databáze Moravskoslezské pobočky ČBS je jedním z datových zdrojů pro tvorbu map rozšíření cévnatých rostlin ČR. Také v roce 2019 proběhl další import dat z Nálezové databáze Moravskoslezské pobočky ČBS do centrální databáze projektu PLADIAS. Garantem a správcem databáze je Petr Kocián. Nálezová databáze Moravskoslezské pobočky ČBS byla prezentována formou posteru na celostátní konferenci ČBS v Praze ve dnech 30. XI. až 1. XII. 2019 – poster připravili Petr Kocián a David Hlisnikovský.

V únoru 2019 vyšly Zprávy Moravskoslezské pobočky ČBS č. 8. Nové číslo pobočkového zpravodaje přineslo na 64 stranách podrobné výsledky a postřehy z exkurzí, které proběhly v roce 2018, i další botanické materiály a data vztahující se k regionu působnosti pobočky.

Obr. 4: Potvrzení lokality vstavače kukačky (*Orchis morio*) během terénní exkurze Moravskoslezské pobočky ČBS, 11. V. 2019. Foto: J. Tkáčiková.

Fig. 4: Confirmation of locality *Orchis morio* during a field excursion of Moravskoslezská pobočka (branch) of the Czech Botanical Society, 11.v.2019. Photo: J. Tkáčiková.

Obr. 5: Účastníci bryologicko-lichenologické exkurze na Klepáč in Králickém Sněžníku 18. V. 2019. Foto: M. Zmrhalová.
 Fig. 5: Participants of bryology-lichenology excursion to Klepáč in Králický Sněžník Mts 18.v.2019. Photo: M. Zmrhalová.

ky. Redakční rada Zpráv MSP ČBS pracovala ve složení Veronika Kalníková (předsedkyně redakční rady), Michal Hroneš, Jiří Kocián, Petr Kocián (technický redaktor), Svatava Kubešová, Jakub Salaš (jazykový redaktor) a Jana Tkáčiková.

V roce 2019 pobočka zaštitila pokračování projektu zaměřeného na floristický průzkum území vsetínského okresu – Síťové mapování cévnatých rostlin v okrese Vsetín mimo CHKO Beskydy. Tomuto projektu je věnována samostatná stránka www.mapovanivs.cz, kde jsou v průběhu let postupně zveřejňovány zjištěné výsledky.

Podrobné zprávy o aktivitách pobočky jsou průběžně umístovány na webových stránkách pobočky (www.ms-cbs.cz), které spravuje Petr Kocián. Na stránkách jsou k dispozici jak organizační informace (členství, poplatky atd.), tak výsledky a postřehy z exkurzí i další botanické materiály a data vztahující se k regionu severovýchodní Moravy.

V roce 2019 pobočka k 30. XI. 2019 sdružuje 83 členů, z toho 28 členů ČBS (v roce 2019 se přihlásilo devět nových členů). V roce 2019 proběhly volby do výboru pobočky. Ve volebním období 2019 až 2021 pracuje výbor pobočky v tomto složení:

- Jana Tkáčiková (předsedkyně): Muzeum Beskyd Frýdek-Místek, Hluboká 66, 738 01 Frýdek-Místek
- Zbyněk Hradílek (místopředseda): Katedra botaniky, Přírodovědecká fakulta, Univerzita Palackého, Šlechtitelů 27, 783 71 Olomouc a Katedra biologie, Pedagogická fakulta, Univerzita Palackého, Purkrabská 2-4, 779 00 Olomouc
- Michal Hroneš (jednatel): Katedra botaniky, Přírodovědecká fakulta, Univerzita Palackého, Šlechtitelů 27, 783 71 Olomouc

Obr. 6: Účastníci bryologické exkurze na zřícenině hradu Starý Jičín 5. X. 2019. Foto: J. Tkáčiková.

Fig. 6: Participants of bryology excursion at the ruins of the Starý Jičín castle, 5.x.2019. Photo: J. Tkáčiková.

- Veronika Kalníková (členka výboru): Ústav botaniky a zoologie, Přírodovědecká fakulta, Masarykova univerzita, Kotlářská 2, 611 37 Brno
- Václav Dvořák (člen výboru): Botanická zahrada Přírodovědecké fakulty Univerzity Palackého, U botanické zahrady 920, 771 46 Olomouc

Moravskoslezská pobočka ve svých řadách ráda uvítá všechny zájemce o botaniku, nejen z regionu střední, severní a východní Moravy a Slezska. Pokud byste se chtěli stát členy pobočky, veškeré potřebné informace najdete na internetových stránkách www.ms-cbs.cz.

JANA TKÁČIKOVÁ

Muzeum Beskyd Frýdek-Místek, Hluboká 66, CZ-738 01 Frýdek-Místek; e-mail: jana.tkacikova@muzeumbeskyd.com

Acta Carpathica Occidentalis

Joint publication of Museum of the Moravian Wallachia region, Vsetín, Czech Republic and Museum of Southwest Moravia Zlín, Czech Republic

Contact Address: Dr. Lukáš Spitzer, Muzeum regionu Valašsko, p. o. (Museum of the Moravian Wallachia region, Vsetín), Horní náměstí 2, CZ-755 01 Vsetín, Phone: +420 603 304 911, E-mail: aco@muzeumvalassko.cz

Submission Guidelines

Acta Carpathica Occidentalis publishes original research in the biological sciences with a focus on the Western Carpathian mountain region, especially within the vicinity of the Zlínský kraj region. The journal also presents article reviews, and short news and announcements in the fields of flora and fauna studies, environmental education and sustainable growth.

Acceptance of Manuscripts

The journal accepts previously unpublished original research. If your contribution does not meet these criteria, contact the Editorial Board for approval. The author signs with a publisher license agreement for the next use of his contribution. Editorial Board members approve contributions for peer review using a voting system. The members approve manuscripts on the basis of at least two reviews by peer scientists knowledgeable about the topic. The comments of the reviewers are made available to the authors. The authors must consider and address reviewer comments, either by amending the text to incorporate reviewer comments or by refuting the comments. Contributions to the news section are not subject to review. Authors are responsible for the content of their contributions. The Editorial Board reserves the right to make stylistic, spelling and other minor formatting adjustments. Authors will receive proofs of their manuscripts before the journal is sent to the printers. If accepted, the journal has the right to publish the manuscript in printed and electronic forms. The journal does not pay for contributions. Authors receive an electronic copy of their article and a printed copy of the journal.

Review Process and Timeline

The magazine is published annually at the end of the year. The deadline for submitting manuscripts is the end of June. In early August, authors receive the reviewers' comments, which they must then address. In special cases, manuscripts can be submitted after the deadline with editorial board approval.

Manuscript Guidelines

Manuscripts are accepted mainly in Czech and Slovak languages or in English (when justified). The keywords (which should exclude any words used in the title) and the abstract must be in English only. The manuscript title and the captions in the attachments must be bilingual – in Czech and English or in Slovak and English. Authors are responsible for providing the translation themselves. Journal editors may provide some assistance with language revisions.

We prefer to receive manuscripts (including attachments) by email. Other methods of delivery must be agreed upon in advance.

Manuscripts should be structured as follows:

- a brief and concise name including English translation,
- the given and surname of the author(s), address of the author(s) including ZIP code, contact information for the primary author (preferably e-mail address),
- keywords (3-10 keywords must convey the content of the article),

- abstract (The abstract should provide a brief synopsis of the article, including the most important results and conclusions of the contribution. Abstracts must be limited to 2,000 characters including spaces.),
- article text – recommended structure:
 - introduction,
 - biological materials,
 - methodology,
 - conclusion,
 - discussion,
 - summary if needed),
 - acknowledgments,
 - references,
 - attachment descriptions and captions. All attachments (images, graphs, tables) must be attached as separate files. Individual parts can be coupled/connected as needed (e.g. results with discussion).

The recommended structure is not required in special cases (when justified) and with short announcements about what is happening in the field. Section headings must be on separate lines, with the exception of the abstract and the keywords. We recommend limiting your article to a maximum total length of 54,000 characters including spaces. The text should not be formatted in multiple columns and words should not be hyphenated.

Designations of genera, subgenera, species and subspecies (not higher taxonomic ranks) should be italicized. Designations of authorities (author citations and their abbreviations) and years (subsp., sp., etc.) should not be italicized. The titles of sources in the references section (magazines, books, articles) should be italicized. Designations of genera and species in the titles of the sources referenced should not, however, be italicized. CAPITALIZE the names of authors quoted in your article and listed in the references section. Other text formatting is not recommended (e.g. underlining is not permitted at all).

Images should always be submitted as separate files and formatted as JPG, TIFF, BMP, PDF, or EPS. Images should not be included in Word version of the article text. **Tables and graphs** should also be submitted in the attachment as separate files formatted by MS Office applications (Word, Excel). Their placement can be designated in the text by **inserting a reference**, such as “insert Pic. 1 here”. Original images must be submitted in a quality that allows printing in grayscale in the highest possible resolution. Captions for tables and images must be placed at the end of the text.

Authors must use scientific classification systems and reference the sources of the botanical or zoological taxonomy they use in the methodology and materials sections. **Designations of species and lower taxonomic ranks** should not be abbreviated when first mentioned in the text. The first mention should include the full name of the authority, year and any brackets. Subsequently, taxonomic designations can be abbreviated in the article. This formatting does not apply to texts about botany/in botanical science. Author citations should not be excluded from the abstract. **Dates** should be formatted to include no spaces. Months should be expressed with Roman numerals (1. VI. 1994). In English texts, Roman numerals should be written in lower case (1. vi. 1994). In English, the comma should also be replaced with the decimal point (4.7 mm).

Codes of faunistic grid squares must be denoted in brackets after the location name, such as Dobrá (6376). **Fauna and flora scientific data must include:** country, locality (code), date of the finding, number of specimen (and its gender – **M** for male, **F** for female), author of the finding (leg. or lgt.), determiner (det.) or the author’s review of the determiner (rev.), the owner of the collection (coll.), and the like.

Quoting Sources: References should follow the formatting used in the previous issues of the journal. In-text quotations should be referenced as follows: Novák (2005), (Špaňhelová 2009), Zeman & Kotlář (1966), (Zeman & Kotlář 1966). Where there are more than two authors, use Bohuník et al. (1998). All the sources quoted in the text must be listed in the References section and vice versa. References to journals should include journal titles in full (official abbreviations of journal titles are allowed only in special cases).

Online references: Website references should include the name(s) of the website author(s), the name of the website (in italics) and the http:// or https:// address and the date the website was accessed in brackets (not the date of the creation of the website). The following examples can be found in a language guide by KONVIČKA (2009).

Reference Formatting Examples

- ANONYMOUS (1981): ČSSR 1 : 500 000. Účelová podkladová mapa pro ústav pro výzkum obratlovců ČSAV. Kartografie, Praha, 1 mp.
- BURYOVÁ B. (1996): Rozšíření druhů rodu *Philonotis* v České republice. Ms., 86 pp. [Mgr. thesis, Přírodovědecká fakulta UK Praha]
- ELIÁŠ P. jun., DÍTĚ D., KLIMENT J., HRIVNÁK R. & FERÁKOVÁ V. (2015): Red list of ferns and flowering plants of Slovakia, 5th edition (October 2014). *Biologija*, 70: 218–228.
- HOLUŠA J. (1997a): Druhové spektrum sarančí (Caelifera) a kobylek (Ensifera) údolí potoka Dinotice (Vsetínské vrchy). *Klapalekiana*, 33: 11–16.
- KONVIČKA O. (2009): Druh saranče vrzavá *Psophus stridulus* (Linnaeus, 1758). *Biolib*, <http://www.biolib.cz/cz/taxon/id252/> (accessed 10 February 2012).
- PAVELKA J. & Trezner J. (eds) (2001): *Příroda Valašska*. Český svaz ochránců přírody, Vsetín, 568 pp.
- REJZEK M. (2005): Cerambycidae (tesaříkovití), pp. 530–532. In: FARKAČ J., KRÁL D. & ŠKORPÍK M. (eds): Červený seznam ohrožených druhů České republiky. Bezobratlí. (Red list of threatened species in the Czech Republic. Invertebrates). AOPK ČR, Praha, 760 pp.
- SEBER G.A.F. & LECREN E.D. (1967): Estimating parameters from catches large relative to population. *Journal of Animal Ecology*, 36: 631–634.
- SPITZER L. & VALCHÁŘOVÁ J. (2006): Monitoring populací druhu *Carabus variolosus* a zjištění biotopových nároků druhu na vybraných lokalitách na Vsetínsku. Ms., 41 pp. [Depon. in: AOPK ČR Praha]
- TRÁVNÍČEK D. (2010): Poznámky k výskytu *Laccobius* (*Dimorpholaccobius*) *simulatrix* Orchymont, 1932 v České republice. *Acta Carpathica Occidentalis*, 1: 104–105.

OBSAH | CONTENTS

Články | Articles

- 3 • LEDERER Jiří | Nové lokality bránovítce dvoutvarého *Trichaptum biforme* v Moravskoslezském kraji
- 8 • KLIMENT Ján | Rozšírenie *Rhodiola rosea* na Slovensku
- 27 • TKÁČIKOVÁ Jana | Nálezy ozdobnice obrovské (*Miscanthus ×giganteus*) na Vsetínsku (Česká republika)
- 32 • ELIÁŠ Pavol st. | Kvetena stredovekých hradov Ľubovňa, Plaveč a Zborov na severovýchodnom Slovensku
- 47 • DOLANSKÝ Jan, TRÁVNÍČEK Dušan & HRABINA Petr | Pavouci (*Araneae*) na březích řeky Bečvy v místě plánované výstavby přehrady Skalička
- 54 • KONVIČKA Ondřej & VÁVRA Jiří Ch. | Rozšíření druhu *Trox (Niditrox) perrisii* (Coleoptera: Trogidae) v České republice
- 58 • KAŠÁK Josef, SABOL Ondřej, RYŠAVÝ Jindřich & RYŠAVÝ Milan | Nové nálezy kriticky ohroženého kozlíčka mřížkovaného *Acanthocinus reticulatus* (Coleoptera: Cerambycidae) na Moravě (Česká republika) a poznámky k ochraně druhu
- 64 • ŠNAJDAROVÁ Magdaléna & ŠNAJDARA Pavel | První nálezy pakudlanky jižní (*Mantispa styriaca*) ve Zlínském kraji
- 68 • BENEŠ Jiří, VALCHÁŘ Zdeněk & SPITZER Lukáš | Recentní šíření stužkonosky topolové *Catocala elocata* (Esper, 1787) a stužkonosky vrbové *Catocala electa* (Vieweg, 1790) (Erebidae, Lepidoptera) na Valašsku
- 74 • BENEŠ Jiří, RŮŽIČKA Jan & SPITZER Lukáš | Novodobá expanze soumračníka podobného (*Pyrgus armoricanus* [Oberthür, 1910]) v České republice (Hesperiidae, Lepidoptera)
- 86 • DUĽA Martin, VÁŇA Martin, DEKAŘ Pavel, BOJDA Michal & KUTAL Miroslav | Recentní záznamy kočky divoké (*Felis silvestris*) na česko-slovenském pomezí

Aktuality a Personálie | Currents News and Personals

- 91 • Ing. Vít Kabourek, * 30. IV. 1955 – † 24. X. 2019
- 96 • Síťové mapování cévnatých rostlin v okrese Vsetín mimo CHKO Beskydy v roce 2019
- 98 • Moravskoslezská pobočka České botanické společnosti v roce 2019
- 104 • Acta Carpathica Occidentalis

© Muzeum regionu Valašsko, příspěvková organizace

a Muzeum jihovýchodní Moravy ve Zlíně, příspěvková organizace, 2019

ISBN 978-80-87614-58-7 (Muzeum regionu Valašsko, příspěvková organizace, Vsetín)

ISBN 978-80-87130-51-3 (Muzeum jihovýchodní Moravy ve Zlíně, příspěvková organizace, Zlín)

ISSN 1804-2732